

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/14/2015
Identifikačné číslo spisu:	5014201139
Dátum vydania rozhodnutia:	17.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014201139.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci navrhovateľky: F. G., narodená dňa XX.XX.XXXX, bytom G., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.06.2014 o zamietnutí žiadosti o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/260/2014-26 zo dňa 01.12.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 24Sd/260/2014-26 zo dňa 1. decembra 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom s poukazom na ustanovenie § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.06.2014, ktorým podľa § 263 ods. 15, § 70 ods. 2, § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 05.05.2014 s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia, pobočky Čadca nie je invalidná, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a zároveň s odôvodnením, že navrhovateľka nie je invalidná, pretože jej invalidita v čase nezaopatrenosti ku dňu 24.10.2007 nevznikla.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poznamenal, že pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyv dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti. Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj na účely súdneho konania.

Dodal, že navrhovateľka v priebehu konania súdu nepredložila žiadne ďalšie odborné lekárske nálezy, ktoré by diagnosticky hodnotili jeho zdravotný stav rozdielne od hodnotenia stavu posudkovými lekármi sociálneho poistenia v lekárskejších správach zo dňa 05.05.2014, 22.08.2014 a 01.10.2014, teda nespochybnila ani posudkový záver, z ktorého súd pri rozhodovaní vychádzal. Medzi závermi posudkových lekárov neboli zistené žiadne rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvody pochybovať. Námietky uvádzané navrhovateľkou v jej opravnom prostriedku týkajúce sa jej zdravotných problémov posudkoví lekári poznali a vyplývajú aj z odborných lekárskejších vyšetrení, ktoré boli podkladom pre ich závery uvedené v posudkoch.

Zdôraznil, že v danej veci iné dokazovanie nebolo opodstatnené, keďže závery posudkov posudkových lekárov neboli v rozpore s lekárskejšími správami založenými v posudkovej dokumentácii. Súd mal preto za preukázané a posudkami presvedčivo odôvodnené, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky v čase jej nezaopatrenosti bolo uvoľnenie väzivového aparátu kolena, ktorému zodpovedá 25 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená pre iné zdravotné postihnutia o 5 %. V súvislosti s námietkami navrhovateľky, že od detstva navštevovala psychiatra aj psychológa, krajský súd poukázal na skutočnosť, že pred 18. rokom veku života navrhovateľky bola podľa lekárskejších náleзов u nej dokumentovaná neurotická stresová a somatoformná porucha, na základe kliniky stredne ťažká, čo by zodpovedalo miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20 %. Stav po úraze ľavého kolena s miernou nestabilitou by zodpovedal MPSVZČ 25 %, tiež pre bolestivý chrbticový syndróm bez koreňovej symptomatológie s miernym funkčným postihnutím. Priedušková astma a juvenilná mastitída sú z posudkového hľadiska nepodstatné.

Keďže invalidita navrhovateľky v čase nezaopatrenosti nevznikla, navrhovateľka nesplnila podmienky nároku na invalidný dôchodok v zmysle ustanovenia § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Navrhovateľka je síce od 01.10.2011 invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, avšak nesplnila zákonné podmienky nároku na invalidný dôchodok v zmysle § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, pretože k dátumu vzniku invalidity, ku dňu 01.10.2011 nezískala potrebný počet rokov dôchodkového poistenia v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení.

Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo vydané v súlade so zákonom, a preto ho podľa ustanovenia § 250q ods. 2 O.s.p. potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie, podanie ktorého odôvodnila tým, že s ním nesúhlasí, nakoľko je od mladosti chorá. Poznamenala, že posudková lekárka v Čadci ju uznala na 30 %, nebrala pri tom do úvahy, že sa liečila na chrbticu, astmu po psychickej stránke a zobrala do úvahy len jeden nález koleno (operovaný nemohol sa zaevidovať, lebo jej mama poberala opatrovné). Uviedla, že si chcela zaplatiť dobrovoľné poistné, ale bolo jej povedané, že už je neskoro, lebo je už invalidná. Preto sa odvolala na najvyšší súd. Zdôraznila, že chcela invalidný dôchodok už od mladosti (alebo 3 roky späť), nič nedostala - sociálnu dávku. Preto požiadala najvyšší súd, aby tento zobral do úvahy, že je ťažko zdravotne postihnutá.

Odporkyňa sa k odvolaniu vyjadrila podaním zo dňa 20.01.2015, v ktorom uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnil alebo vyvrátil. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym

presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli podľa odporkyne dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Poznamenala, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Čadca zo dňa 05.05.2014, ktorý bol vypracovaný na základe podanej žiadosti o invalidný dôchodok, je navrhovateľka od 01.10.2011 invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Do tohto dátumu jej bola stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, t. j. invalidita pred 18. rokom života u navrhovateľky nevznikla.

Odporkyňa skonštatovala, že navrhovateľkina žiadosť o invalidný dôchodok bola zamietnutá z dôvodu, že invalidita v čase nezaopatrenosti nevznikla, takže navrhovateľka nie je invalidná podľa § 70 ods. 2 zákona v znení zákona 555/2007 Z. z. a súčasne nie je invalidná podľa § 70 ods. 1 zákona v znení neskorších predpisov, lebo nespĺňa zákonné podmienky vzniku nároku na invalidný dôchodok, keďže k dátumu vzniku invalidity - ku dňu 01.10.2011 nezískala potrebný počet rokov dôchodkového poistenia v súlade s § 72 zákona v znení neskorších predpisov. K 01.10.2011 dosiahla navrhovateľka 22 rokov veku a nezískala ani jeden deň obdobia dôchodkového poistenia, pričom podľa § 72 ods. 1 písm. b) zákona v znení neskorších predpisov sa na vznik invalidity vyžaduje u poistencov vo veku od 20 do 24 rokov najmenej jeden rok dôchodkového poistenia.

Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu. Dátum vzniku invalidity stanovili posudkoví lekári sociálneho poistenia zhodne na 01.10.2011, kedy bolo potvrdené rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky, ktoré malo u navrhovateľky následok vznik invalidity.

Vzhľadom na uvedené považovala odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia krajského súdu za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, preto navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, fyzická osoba má nárok na invalidný dôchodok aj vtedy, ak sa stala invalidnou v období, v ktorom je nezaopatreným dieťaťom a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt. Nárok na invalidný dôchodok tejto fyzickej osobe vzniká najskôr odo dňa dovŕšenia 18 rokov veku. Nárok na invalidný dôchodok má aj fyzická osoba, ktorá sa stala invalidnou počas doktorandského štúdia v dennej forme, nedovŕšila 26 rokov veku a má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona o sociálnom poistení).

Podľa § 263 ods. 15 zákona o sociálnom poistení, nárok na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 2 má aj fyzická osoba narodená v období od 1. januára 1987 do 31. decembra 2004, ktorá sa stala invalidnou podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2005 pred dovŕšením veku, v ktorom sa končí povinná školská dochádzka.

Predmetom súdneho konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok z mladosti zo dňa 05.05.2014.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že dňa 05.05.2014 došlo k posúdeniu dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu navrhovateľky na účely invalidného dôchodku na základe žiadosti zo dňa 05.05.2014. Výsledkom bolo preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 05.06.2014, ktorým táto zamietla navrhovateľkinu žiadosť o invalidný dôchodok s odôvodnením, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 v súvislosti s § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, pretože podľa záverov posudkového lekára Sociálnej poisťovne, pobočky Čadca zo dňa 05.05.2014 nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (v posudku bola ustálená jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 30 %). Zároveň odporkyňa uviedla, že navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 v súvislosti s § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, t. j. invalidita navrhovateľke v čase nezaopatrenosti ku dňu 24.10.2007 nevznikla.

V rámci konania o opravnom prostriedku navrhovateľky proti predmetnému rozhodnutiu odporkyne bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko Žilina dňa 01.10.2014, ktorý po zhodnotení obsahu opravného prostriedku nezistil dôvody na zmenu posudku; mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť opakovane určil na 30 %, 25 % za rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly XV, oddiel G, položka 47, písmeno b) - uvoľnenie väzivového aparátu kolena v rámci zákonného rozpätia 25-35 % a 5 % za iné zdravotné postihnutia. Podľa výroku posudku navrhovateľka v súlade s § 263 ods. 15 v súvislosti s § 70 ods. 2 zákona o sociálnom poistení nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Od 01.10.2011 je navrhovateľka naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, nakoľko miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je naďalej 50 %.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať.

Odvolací súd má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejma jeho úvaha, na

základe ktorej dospel k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľka v odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky tak dospel k záveru, že invalidita u navrhovateľky v čase nezaopatrenosti - pred 18. rokom života nevznikla, teda navrhovateľke nevznikol nárok na invalidný dôchodok z mladosti.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považuje rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.